

**Paskaidrojuma raksts
saistošajiem noteikumiem Nr.1/2016**

„Naukšēnu novada pašvaldības budžets 2016.gadam”

**Domes priekšsēdētāja ziņojums par novada ekonomisko un sociālo situāciju,
pašvaldības uzdevumiem 2016.gadā un nākamajos divos gados.**

Pašvaldības darbības finansiālo pamatu veido budžets, kas ir svarīgākais instruments pašvaldības funkciju izpildes nodrošināšanai, ekonomisko un sociālo vajadzību sabalansēšanai, kā arī pašvaldības teritorijas ilgtermiņa attīstībai.

Turpmākos divus saimnieciskos gadus turpināsim strādāt, ņemot vērā 2013.gadā apstiprinātos pašvaldības plānošanas dokumentus - Ilgtspējīgās attīstības stratēģiju, Attīstības programmu 2012.-2018.gadam un Naukšēnu novada Teritorijas plānojumu 2013.-2025.gadam. Par prioritāriem virzieniem nosakot izglītību, komunālo infrastruktūru un autoceļus.

Atbilstoši pašvaldības prioritātēm 2016.gadā un turpmākajos gados budžetā svarīgi nodrošināt finanšu līdzekļus sociālo vajadzību atbalstam maznodrošinātajai sabiedrības daļai, kvalitatīvas izglītības iestāžu sistēmas nodrošināšanai, ielu un ceļu uzturēšanai un uzlabošanai, nekustamo īpašumu sakārtošanai, tādejādi uzlabojot dzīves kvalitāti Naukšēnu novadā.

Novada platība ir 280 km², ar 2020 iedzīvotājiem uz 2016.gada 1.janvāri.

2016.gadā strādāsim pie ceļu rekonstrukcijas projektiem uz lauku saimniecībām, lai sekmīgi realizētu Eiropas Savienības atbalstu pasākumā "Pamatpakalpojumi un ciematu atjaunošana lauku apvidos". Domes sēdē ir apstiprināta pārbūve ceļa posmam Ķire-Jaunlambikas 0.00-0.842 km,t.sk. tilts par Rūju, ceļa Ķire-Alēni posms 2.66-3.59 km,t.sk.tilts pār Gulbeni, ceļa Breidas- Zemgaļi posms 2.00-3.70km un ceļa Mūļas-Ķīpi-Naukšēni posms 1.85-2.65 km. Turpinām piedalīties Eiropas Kopienas programmās "Skolas piens" un "Skolas auglis". Šogad plānots izstrādāt tehnisko projektu Naukšēnu novada pašvaldības administrācijas ēkai, lai varētu pretendēt uz klimata pārmaiņu finanšu instrumenta līdzekļiem no valsts budžeta. Gada sākumā notiks mēbeļu un iekārtu piegādes Naukšēnu novada vidusskolas piebūves labā spārnā izveidotajās telpās pirmsskolas vecuma bērnu grupiņām, mājturības kabinetiem un trenāžieru zālei. Lai uzlabotu iedzīvotāju dzīves apstākļus, plānots atjaunot jumtu dzīvojamai mājai „Lapegles” Naukšēnu pagastā un salabot plītis un krāsnis vairākos dzīvokļos Ķoņu pagastā. Plānots pasūtīt Naukšēnu pagasta centra un Pārupes apgaisojuma līniju tehnisko projektu. Plānota Naukšēnu pagasta „Mazaldari” rekonstrukcijas projekta izstrāde, pēc 2015.gadā veiktās tehniskās apsekošanas, lai papildinātu un modernizētu sociālo dzīvojamo fondu. Naukšēnu skolas internātā plānots istabiņu, kuras atbrīvoja pirmsskolas grupas bērni, remonts un mēbeļu iegāde. Piešķirtā valsts budžeta finansējuma ietvaros tiks veikta pašvaldības autoceļu uzturēšana un seguma atjaunošana.

2016.gadā, kā katru gadu, plānots finansējums kultūras un sporta pasākumiem. Kultūras namā paredzēts turpināt skatuves apgaisojuma uzlabošanu.

Pašvaldības speciālistu un skolas pedagogu darba apstākļu uzlabošanai 2016.gada plānā paredzēti līdzekļi datortehnikas, kopētāju, projektoru iegādei. Budžetā ir plānots iegādāties skolas aktu zālei jaunus krēslus un transportlīdzekļi pašvaldības policijai.

Turpinās sadarbība ar Borgholchausenā pilsētu Gitterslo apgabalā Vācijā. Piedalīsimies ikgadējā Latvijas –Vācijas sadarbības forumā, kas šogad notiks Valmierā.

Informācija par Naukšēnu novada pašvaldības budžetu 2016.gadam

Pamatbudžeta ieņēmumi kopā 1 896 800 EUR

Nodokļu ieņēmumos pamatbudžetā uzrādīti ieņēmumi no iedzīvotāju ienākuma nodokļa un no nekustamā īpašuma nodokļa, ko administrē pašvaldība -998 295 EUR .

Nenodokļu ieņēmumos uzrāda valsts un pašvaldības nodevas, naudas sodus par administratīviem pārkāpumiem, ieņēmumus no pašvaldības īpašuma pārdošanas kopā 7725 EUR.

Transferta ieņēmumos uzrādītas valsts budžeta mērķdotācijas pedagogiskā personāla un pašdarbības pulciņu vadītāju daļējai darba samaksai, dotācijas 1-4.klases skolēnu ēdināšanai, dotācija mācību grāmatu iegādei, dotācija no pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fonda un no valsts budžeta saņemtie transferti ES politiku instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības projektu realizācijai. Valsts budžeta transferta ieņēmumi salīdzinot ar iepriekšējo gadu ir samazinājušies. Pašvaldību budžetu transfertos uzrāda savstarpējos norēķinus par izglītības iestāžu pakalpojumiem. Kopsummā plānotie transfertu ieņēmumi sastāda 687 206 EUR.

Maksas pakalpojumu ieņēmumos uzrādītas iekasētās maksas par telpu un zemes nomu, biļešu maksām, komunālajiem pakalpojumiem, un citi ieņēmumi no maksas pakalpojumiem. Kopā plānoti 152 445 EUR budžeta iestāžu ieņēmumi.

Ieņēmumu klasifikācijas kods	Ieņēmumu nosaukums	Summa EUR	% no kopējā
	Ieņēmumi kopā	1 896 800	100 %
1.	Nodokļu ieņēmumi	1 040 891	54.87%
1.1.0.0.	Iedzīvotāju ienākuma nodoklis	880 598	46.43%
4.0.0.0	Nekustamā īpašuma nodoklis	160 293	8.45%
2.	Nenodokļu ieņēmumi	7 725	0.41 %
9.0.0.0	Valsts/pašvaldību nodevas un kancelejas nodevas	725	0.02%
10.0.0.0	Naudas sodi un sankcijas par nodokļu maksājumu kavējumu	200	0.01%
13.0.0.0.	Ieņēmumi no pašvaldību īpašumu iznomāšanas un pārdošanas	6 800	3.58%
3.	Transfertu ieņēmumi	687 206	36.23 %
18.6.2.0.	Mērķdotācijas dažādām pašvaldību funkcijām	321 754	16.96%
18.6.3.0.	Ieņēmumi ES struktūrfondu finansēto projektu īstenošanai	2 100	0.11%
18.6.4.0.	Ieņēmumi no pašvaldību izlīdzināšanas fonda	273 452	14.42%
19.2.0.0	Ieņēmumi pašvaldību budžetā no citām pašvaldībām	89 900	4.74%
4.	Budžeta iestāžu ieņēmumi	160 978	8.49 %
21.3.0.0	Maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	157 210	8.29

Pamatbudžeta izdevumi, ieskaitot līdzekļus neparedzētiem gadījumiem 1 993 657 EUR

Atbilstoši **funkcionālajām kategorijām** izdevumus plāno: vispārējiem valdības dienestiem, sabiedriskai kārtībai un drošībai, ekonomiskai darbībai, vides aizsardzībai, teritoriju un mājokļu apsaimniekošanai, veselībai, atpūtai un kultūrai, izglītībai un sociālai aizsardzībai.

	IZDEVUMI ATBILSTOŠI FUNKCIONĀLAJĀM KATEGORIJĀM	1 993 657	100%
01.000	Vispārējie valdības dienesti	380 527	19.09 %
03.000	Sabiedriskā kārtība un drošība	48 181	2.42 %
04.000	Ekonomiskā darbība	234 267	11.75 %
05.000	Vides aizsardzība	33.384	1.67 %
06.000	Teritoriju un mājokļu apsaimniekošana	172 636	8.66 %
07.000	Veselība	1 405	0.07 %
08.000	Kultūra	180 038	9.03 %
09.000	Izglītība	799 375	40.10%
10.000	Sociālā aizsardzība	143 844	7.21%

Plānotos budžeta izdevumus katrai struktūrvienībai pa ekonomiskās klasifikācijas kodiem skatīt saistošo noteikumu Nr.1/2016 "Naukšēnu novada pašvaldības budžets 2016.gadam" 3.pielikumā.

Vispārējiem valdības dienestiem, kas ietver novada pārvaldi, Ķoņu pagasta pārvaldi, grāmatvedības dienestu, administrācijas ēku apsaimniekošanu, dzimtsarakstu nodaļu un vispārēja rakstura transfertus, 2016.gadā plānots iegādāties jaunu portatīvo datoru priekšsēdētājam, printeri sekretārei, atjaunot mēbeles sekretāres kabinetā un nopirkt jaunus biroja krēslus grāmatvedēm. Dzimtsarakstu nodaļa organizēs ikgadējo pasākumu "Mazais novadnieks".

Sabiedriskai kārtībai un drošībai - plānoti izdevumi pašvaldības policijai un ugunsdrošības glābšanas dienestam. Policistu darba uzlabošanai un sabiedriskās kārtības nodrošināšanai paredzēts iegādāties jaunu transportlīdzekli. Plānots arī pašvaldības policijas kabineta remonts.

Ekonomiskā darbības izdevumos iekļauti izdevumi sakaru uzturēšanai starp dažādām valdības struktūrām un uzņēmējdarbību (sabiedriskās attiecības), vispārējās nodarbinātības jautājumu risināšanai (darba aizsardzība un sabiedriski derīgo darbu organizēšana), atbalsts lauksaimnieku darbības aktivizēšanai, siltuma un karstā ūdens ražošanai Naukšēnu ciemā, autoceļu un pašvaldības autobusa uzturēšanai. Domes sēžu sekmīgai norisei un prezentācijām pasākumos paredzēts iegādāties projektoru. Kā katru gadu tiks veidoti suvenīri ar novada simboliku. Darba aizsardzības sadaļas plānā iedalīti līdzekļi darbinieku veselības pārbaudēm. Katlu mājas vajadzībām paredzēts iegādāties jaunu zāģi un caurules viena katla remontam.

Vides aizsardzība ietver izdevumus atkritumu savākšanai, notekūdeņu apsaimniekošanai, vides piesārņojuma novēršanai un samazināšanai. 2016.gadā paredzēta divu sūkņu staciju jumtu nomaiņa un jauna sūkņa iegāde attīrīšana iekārtām. Ūdensapgādes sistēmas darbības nodrošināšanai plānots iegādāties divus frekvenču pārveidotājus un rekonstruēt ūdensvadu pie katlu mājas.

Teritoriju un mājokļu apsaimniekošanā paredzēti izdevumi dzīvokļu uzturēšanai un remontiem, nekustamo īpašumu kadastrālai uzmērīšanai un ierakstīšanai Zemesgrāmatā, dažādiem speciālistu pakalpojumiem un saimnieciska rakstura vispārējiem izdevumiem. Dzīvokļu saimniecības uzlabošanai paredzēta jumta nomaiņa dzīvojamai mājai “Lapegles” Naukšēnu pagastā un plīts remonts dzīvokļos “Mūļās” un “Bangās” Ķoņu pagastā. Paredzēts turpināt darbu pie tehniskā projekta izstrādes dzīvojamai mājai “Mazaldari”. 2016.gadā plānots uzsākt meliorācijas sistēmu apsekošanu un izpēti.

Veselībai budžetā plānoti līdzekļi “Doktorāta” ēkas uzturēšanai, kur telpas nomā ģimenes ārsta prakse, zobārstu prakses un SIA “Naukšēnu aptieka”.

Atpūtas, kultūras un reliģijas sadaļas izdevumus veido darba samaksa, komandējumu, pakalpojumu, dažādu materiālu un ātri nolietojama inventāra iegādes, kā arī pamatlīdzekļu iegādes izdevumi Naukšēnu pagasta bibliotēkā, Ķoņu pagasta bibliotēkā, Naukšēnu kultūras namā, Ķoņu tautas namā, Naukšēnu Cilvēkmuzejā un sporta pasākumiem. 2016.gadā Naukšēnu pagasta bibliotēkā un Ķoņu pagasta bibliotēkā paredzēta akreditācija. Naukšēnu Cilvēkmuzejā finansējums paredzēts dažādiem pasākumiem un ekspozīcijas stendu atjaunošanai. Naukšēnu kultūras namā paredzēts iegādāties iekārtas 2.kārtas skatuves apgaismojuma nodrošināšanai, jaunus tērpus vidējās paaudzes deju kolektīvam “Naukšēni”, deju kopai “Švunkas” un sieviešu ansambļa “Noktirne” dalībniekiem.

Budžeta izdevumu lielāko daļu sastāda izdevumi izglītībai. Tā ir pedagogu un apkalpojošā personāla darba samaksa un VSAOI, materiālu, inventāra iegāde un pakalpojumu apmaksas skolas uzturēšanai un mācību procesa nodrošināšanai. 2016.gadā paredzēts pilnībā iekārtot un nodrošināt mācību procesam nepieciešamo no jauna izveidotajos mājturības kabinetos zēniem un meitenēm, telpās pirmsskolas vecuma bērniem, un daļēji iekārtot trenāžieru zāli rekonstruētajā Naukšēnu novada vidusskolas piebūvē. Paredzēts remontēt skolas internātā istabiņas, kuras atbrīvos pirmsskolas grupas bērni, un iegādāties jaunas mēbeles tajās. Kā katru gadu mācību procesa uzlabošanai iegādāsies vairākus datorus, projektorus, kopētāju, mūzikas instrumentus orķestrim, sporta inventāru, dažādu mācību inventāru, tērpus deju kopai un saimniecības preces.

Sociālā aizsardzības izdevumus veido atbalsta maksājumi par vecu cilvēku uzturēšanos pansionātos, pabalsta maksājumi pēc pašvaldības saistošajiem noteikumiem, bāriņtiesas, sociālā dienesta un jauniešu centra izdevumi. Sociālā dienesta izdevumos ir iekļautas arī izmaksas par asistenta pakalpojumu sniegšanu pašvaldībā personai ar invaliditāti, kuras pēc atskaites nodošanas atmaksā Labklājības ministrija. Sociālā dienesta vadītājas darba uzlabošanai paredzēts iegādāties jaunu datoru.

Izdevumi atbilstoši ekonomiskajām kategorijām :

Izdevumos no pamatdarbības uzskaitīta darba samaksa, darba devēja sociālās apdrošināšanas iemaksas, komandējumi, pakalpojumi, krājumu un grāmatu iegāde, subsīdijas un dotācijas un transferti.

	IZDEVUMI ATBILSTOŠI EKONOMISKAJĀM KATEGORIJĀM	1 993 657	100%
1000	Atlīdzība	1 083 937	54.37 %
1100	Atalgojumi	828 275	41.54 %
1200	Darba devēja VSAOI, sociāla rakstura	255 662	

	pabalsti		12.83%
2000	Preces un pakalpojumi	570 587	28.62%
2100	Komandējumu un dienesta braucieni	11 047	0.55 %
2200	Pakalpojumu apmaksā	295 547	14.82 %
2300	Materiāli, energoresursi, preces un inventārs	248 488	12.46 %
2400	Preses izdevumi un žurnāli	2 300	0.12 %
2500	Budžeta iestāžu nodokļu maksājumi	13 205	0.67 %
3000	Subsīdijas un dotācijas	3 000	0.15 %
4000	Procentu izdevumi	1 040	0.05 %
5000	Pamatkapitāla veidošana	151 803	7.62 %
6000	Sociālie pabalsti	71 825	3.60 %
7000	Transferti, dotācijas un mērķdotācijas	111 465	5.59 %

Transferta izdevumos uzrādītas summas, kas savstarpējo norēķinu veidā tiek pārskaitītas citām pašvaldībām par izglītības un sociālo iestāžu sniegtajiem pakalpojumiem Uz līgumu pamata Kocēnu novada dome nodrošina būvvaldes pakalpojumus un izglītības pārvaldes funkcijas Naukšēnu novada pašvaldībai.

Izdevumus pamatkapitāla veidošanai veido nemateriālo ieguldījumu un pamatlīdzekļu iegāde un izveidošana par kopējo summu 151 803 EUR. Izdevumos pirms iepirkuma nav iekļautas Lauku attīstības programmas 2014.-2020.gadam pasākumā "Pamatpakalpojumi un ciematu atjaunošana lauku apvidos" paredzētie ceļu posmu atjaunošanas darbi, jo tā realizācijai būs jālūdz aizņēmums no Valsts kases.

Aizņēmumi

Aizņēmumu parāds uz gada sākumu ir 599 305 EUR, pamatsummas atmaksā sastāda 64 089 EUR, procentu maksājumi par aizdevumiem 1040 EUR. Saistības par esošajiem aizņēmumiem kārtējā saimnieciskajā gadā un trijos turpmākajos gados parādītas tabulā:

Mērķis	Saistības 2016.gadā	Saistības 2017.gadā	Saistības 2018.gadā	Saistības 2019.gadā
Ūdenssaimniecības attīstība Naukšēnu pagastā	2571	0	0	0
Pašvaldības koplietošanas autoceļa Mūļas-Ķīpi Naukšēni rekonstrukcija	6164	6125	6080	6035
Naukšēnu Cilvēkmuzeja rekonstrukcija un apkārtnes labiekārtošana	3438	0	0	0
Apkārtnes labiekārtošana pie sporta halles	0	0	0	0
Ūdenssaimniecības attīstība Naukšēnu ciemā	17938	17905	13409	0
Oglekļa dioksīda samazināšanai, Naukšēnu vidusskolas siltināšana	12050	11982	11915	11848
Naukšēnu vidusskolas nepabeigtās piebūves rekonstrukcija	14 679	14656	14615	14574

Naukšēnu novada vidusskolas kabinetu aprīkojuma iegāde	9057	9035	9004	8973
Kopā	65 897	59 703	55 023	41 430

2016.gadā beidzas atmaksa projekta “Ūdenssaimniecības attīstība Naukšēnu pagastā” 2006.gada aizņēmumam no Vides investīciju fonda un projekta “Naukšēnu Cilvēkmuzeja telpu rekonstrukcija un apkārtnes labiekārtošana” aizņēmumam no Valsts kases.

Naudas līdzekļu atlikums uz gada sākumu ir 260 946 EUR, uz gada beigām plānots atlikums 100 000 EUR

Speciālais budžets ir izlietojams tikai noteiktam mērķim: valsts budžeta mērķdotācija autoceļu uzturēšanai un remontam, un pašvaldībai ieskaitītā dabas resursu nodokļa daļa – izlietojama dabas aizsardzībai un vides piesārņojuma samazināšanai.

Ieņēmumu klasifikācijas kods	Ieņēmumu nosaukums	Summa EUR
	Ieņēmumi kopā	73 928
1.	Ieņēmumi pa speciālā budžeta veidiem	73 928
5.5.3.0.	Dabas resursu nodoklis	4 500
18.6.2.0.	Dotācija norādītajam mērķim (Autocelīem)	69 428

Izdevumi atbilstoši funkcionālajām kategorijām :

	Izdevumi kopā	105 602
04.000	Ekonomiskā darbība	87 794
04.500	Autotransports	87 794
05.000	Vides aizsardzība	17 808
05.600	Pārējie vides aizsardzības pasākumi	17.808

Izdevumi atbilstoši ekonomiskām kategorijām :

	Izdevumi kopā	105 602
2000	Preces un pakalpojumi	67 402
2200	Pakalpojumi	61 308
2300	Krājumi,materiāli ,inventārs	4 594
2500	Budžeta iestāžu nodokļu maksājumi	1 500
5000	Pamatkapitāla veidošana	38 200

Naudas līdzekļu atlikums uz gada sākumu ; dabas resursu nodoklis 13 308 EUR
autoceļu uzturēšanai un remontam 18 366 EUR

Ziedojumu dāvinājumu naudas līdzekļu atlikums 1 402.31 EUR, tai skaitā:

novada attīstībai	- 59.90 EUR
ugunsdrošībai	- 131.64 EUR
skolai mācību līdzekļu iegādei	- 405.54 EUR
Piksāru baznīcas remontam	- 735.23 EUR
Sociālai palīdzībai	- 70.00 EUR

Struktūrvienību vadītāji un darbinieki ir atbildīgi par budžeta līdzekļu efektīvu un racionālu izlietojumu. Izdevumi pēc naudas plūsmas nedrīkst pārsniegt attiecīgai programmai tāmē apstiprinātos, plānotos pašvaldības budžeta izdevumus atbilstoši ekonomiskajām kategorijām.

Domes priekšsēdētājs

/personiskais paraksts/

J.Zuments